

NOTITIE DRIFTBLOOTSTELLING

'Huize de Vliedberg, Rilland'

PLAN & OMGEVING

's Heer Abtskerke
Polderweg 6, 4444 AA

tel: +31 6 11782614
e-mail: info@planomgeving.nl
URL: www.planomgeving.nl

gemeente	Reimerswaal
titel	Notitie Driftblootstelling 'Huize de Vliedberg'
projectnummer	RW 4025
status	definitief
Concept	1 november 2018
Definitief	5 november 2018

ADVIES DRIFTBLOOTSTELLING

NOTITIE DRIFTBLOOTSTELLING

ten behoeve van de realisatie van vervangende nieuwbouw van woningen aan de Vliedbergstraat te Rilland.

INHOUD

1	INLEIDING	3
2	METHODE	5
3	TOETSING	7
	3.1 Huidige situatie	7
	3.2 Beoogde situatie	7
	3.3 Praktijksituaties en oplossingsrichtingen	7
	3.4 Toetsing	9
4	CONCLUSIE	11

Figuur 1: Luchtfoto ligging plangebied

1 INLEIDING

Aan de Vliedbergstraat te Rilland beoogt R&B Wonen 16 nieuw levensloopbestendige rijwoningen te realiseren. De 16 woningen zijn verdeeld in twee blokken van 5 woningen en één blok van 6 woningen.

Op de locatie stond voorheen Huize de Vliedberg met 31 woningen in de vorm van appartementen en een sociëteit. Deze bebouwing is medio 2017 gesloopt. Op dezelfde plaats beoogt R&B Wonen de voormelde vervangende nieuwbouw te realiseren. Zie voor de ligging van het plangebied figuur 1.

Tussen (glas)tuinbouw- en fruitteeltpercelen en de (tijdelijke) woonfunctie dient, conform artikel 2.17 van de Omgevingsverordening Zeeland 2018,, een afstand van 50 meter in acht te worden genomen. De nieuw te realiseren (tijdelijke) woonfunctie zal binnen de 50 meter zone komen te liggen van het aangrenzende fruitteeltperceel. De 50 meterzone kan verkleind worden indien aannemelijk gemaakt wordt dat er geen schadelijke gevolgen voor de volksgezondheid zullen optreden en de kleinere afstand niet leidt tot onevenredige beperking in de bedrijfsvoering van het betrokken agrarische bedrijf.

De voorliggende notitie gaat in op welke afstand de woningen verantwoord gerealiseerd kunnen worden in verband met de plaatselijke bespuitingen met gewasbeschermingsmiddelen.

2 METHODE

Omdat in veel verschillende gemeenten discussies plaatsvinden over de veiligheidszones rond fruitteeltbedrijven als gevolg van bespuitingen met gewasbeschermingsmiddelen en de blootstelling van personen in en rond woningen dichtbij de boomgaard is door J.C. van de Zande en M. Wenneker van het samenwerkingsverband Wageningen UR de rapportage 'Driftblootstelling van omstanders en omwonenden door boomgaard bespuitingen' opgesteld (mei 2015).

In deze rapportage wordt voor de blootstelling vanuit fruitteeltbespuitingen een overzicht gegeven van de drift bij standaard en drift beperkende op- en zijwaarts gerichte spuittechnieken en maatregelen die in de fruitteelt gebruikt kunnen worden om tot een beperking van de veiligheidszones te komen. In een aparte rapportage is dit ook gedaan voor neerwaarts gerichte bespuitingen van veldgewassen met een veldspuit. Naast de optredende drift vanuit de boomgaard tijdens de bespuitingen, is ook de toxiciteit van de middelen en de blootstelling van personen belangrijk.

In het volgende hoofdstuk wordt de huidige en beoogde situatie omschreven waarna middels de rapportage 'Driftblootstelling van omstanders en omwonenden door boomgaard bespuitingen' getoetst wordt of de beoogde ontwikkeling mogelijk is op korte afstand van de boomgaard en zo ja welke maatregelen hiervoor genomen kunnen worden om dit mogelijk te maken.

Figuur 2: Beoogde inrichting plangebied

Figuur 3: Perceel met fruitteelt

3 TOETSING

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt aan de zuidzijde van Rilland, tegen het buitengebied van de gemeente Reimerswaal aan. Het plangebied is gelegen aan de Vlietbergstraat te Rilland. Het perceel waarop de ontwikkeling plaats zal vinden, is kadastraal bekend: gemeente Rilland, sectie R, nummer 208. Op het perceel kadastraal bekend gemeente Reimerswaal, sectie L, nummer 91 is momenteel een boomgaard aanwezig.

Aan de noordzijde van de boomgaard is een windhaag aanwezig.

3.2 Beoogde situatie

Aan de Vliedbergstraat te Rilland beoogt R&B Wonen 16 grondgebonden rijwoningen te realiseren. De 16 woningen zijn verdeeld in twee blokken van 5 woningen en één blok van 6 woningen. In de zuidwesthoek van het plangebied zal een parkeerterreintje gerealiseerd worden. Het perceel is kadastraal bekend gemeente Rilland, sectie R, nummer 208 en is groot 5.950 m². Aan de achterzijde van het perceel, grenzend aan het buitengebied is een sloot gelegen. Het is de bedoeling dat het ommetje dat reeds gerealiseerd is achter de bebouwing aan de Vliedbergstraat, ter plaatse van de ontwikkeling door te trekken en aan te laten sluiten op de Gentsestraat. In figuur 2 is de beoogde inrichting van het plangebied weergegeven.

3.3 Praktijksituaties en oplossingsrichtingen

In de rapportage 'Driftblootstelling van omstanders en omwonenden door boomgaard bespuitingen'¹ zijn door middel van het berekenen van meerdere praktijksituaties, oplossingsrichtingen onderzocht. De hiernavolgende paragraaf is uit deze rapportage overgenomen om te laten zien om welke praktijksituaties en oplossingsrichtingen het gaat.

Binnen de verschillende Nederlandse gemeenten zijn de gewasbeschermingsactiviteiten op landbouwpercelen een bron voor blootstellingsrisico voor personen in woningen en personen die buiten de woning verblijven. De bestemming van de landbouwpercelen kan de teelt van akkerbouwgewassen, grasland, boomteelt en fruitteelt zijn. Als de bestemming fruitteelt ingevuld wordt, is de drift van gewasbeschermingsmiddelen hoger dan wanneer boomteelt of akkerbouw plaats vindt. De afstand tussen de landbouwpercelen en de woningen of omwonenden in de tuin rondom de woning kan variëren en minder dan 50 m worden. Als er tussen de landbouwpercelen (boomgaard) en de tuinen of bebouwing een sloot ligt moeten op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer driftbeperkende maatregelen toegepast worden om de drift naar oppervlaktewater (en dus de woningen en omwonenden) te beperken (VW et al., 2007; I&M, 2012). Ligt er geen watervoerende sloot tussen de boomgaard en de bebouwing dan mag nu nog iedere toedieningstechniek gebruikt worden en wordt ervan uit gegaan dat een standaard dwarsstroomspuit gebruikt wordt met holle kegel spuitdoppen.

¹ J.C. van de Zande en M. Wenneker, *Driftblootstelling van omstanders en omwonenden door boomgaard bespuiting*, PRI-rapport 609, Wageningen mei 2015

Vanaf 2016 (Activiteitenbesluit milieubeheer) moet op ieder perceel ongeacht of er een sloot langs ligt met minimaal DRT75 driftarme technieken gespoten worden. Voor fruitteeltpercelen is dit per 1 november 2017 geïmplementeerd. De verplichting tot driftreductie van ten minste 75% is opgenomen in het nieuwe artikel 3.78a van het Activiteitenbesluit. De wijziging van het Activiteitenbesluit is gepubliceerd in Staatsblad 2017, nr. 305. Voor de risicobeoordeling in deze situatie wordt derhalve ervan uitgegaan dat van de DRT75 driftarme spuittechniek gebruik gemaakt zal worden en dat als er oppervlaktewater langs de boomgaard ligt er met minimaal DRT90 gespoten moet blijven worden.

Voor de evaluatie kunnen per 1 november 8 praktijksituaties beschouwd worden:

1. geen sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT75);
2. geen sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT75), er staat een windhaag op de perceelgrens;
3. geen sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT75), er staat een dubbele windhaag of houtwal op de perceelgrens;
4. geen sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT75), er staat een wintergroene windhaag op de perceelgrens;
5. een sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT90);
6. een sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT90), er staat een windhaag op de perceelgrens;
7. een sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT90), er staat een dubbele windhaag of houtwal op de perceelgrens;
8. een sloot om de boomgaard, er wordt gebruik gemaakt van een driftarme spuittechniek (DRT90), er staat een wintergroene windhaag op de perceelgrens.

Tabel 20

Benodigde afstand vanaf de laatste bomenrij (m) om in de kale boom en in de volblad situatie voor de stof captan geen overschrijding van het dermale blootstellingseindpunt (AEL) te krijgen op de hoogten 0-3 m en 3-6 m in de lucht.

Praktijk situatie	Teeltvrije zone [m]	Spuittechniek	Windhaag	0-3 m		3-6 m	
				Kale boom	Volblad	Kale boom	Volblad
1	3	Standaard	Nee	35	30	35	30
2	3	Standaard	Ja	25	5	25	10
3	3	Standaard	Twee	15	5 ¹⁾	15	5 ¹⁾
4	3	Standaard	Groen	15	5	15	5
5	3	DRT75	Nee	30	20	25	15
6	3	DRT75	Ja	20	5	15	5
7	3	DRT75	Twee	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾
8	3	DRT75	Groen	5	5	5	5
9	3	DRT90	Nee	25	15	15	10
10	3	DRT90	Ja	15	5	5	5
11	3	DRT90	Twee	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾	5 ¹⁾
12	3	DRT90	Groen	5	5	5	5

¹⁾ een dubbele windhaag of houtwal heeft ook ruimte nodig, 5 m wil zeggen direct achter haag is geen overschrijding

Voor de bovenstaande praktijksituaties zijn de benodigde afstanden tot de laatste bomenrij berekend om geen overschrijding van de AEL dermaal (>100) op 0-3 m hoogte en 3-6 m hoogte te krijgen voor captan in de volblad (na 1 mei) en in de kale boom (voor 1 mei) situatie (Tabel

20). Hierbij is de hoogte 0-3 m representatief voor blootstelling van personen die zich buiten bevinden en de hoogte 3-6 m voor de blootstelling van de gevel van de bebouwing.

Op grond van de in Tabel 20 gepresenteerde afstanden voor de verschillende situaties van inrichting van boomgaarden en gebruikte spuittechnieken kan dus geconcludeerd worden dat de benodigde afstand, bij een spuitreductietechniek van 75%, vanaf de laatste bomenrij 30 m in de kale boom situatie en 20 m in de volblad situatie is. Deze afstand kan verkleind worden tot 20 m en 5 m voor respectievelijk de kale boom en volblad situatie door de aanwezigheid van een windhaag. Wordt een dubbele windhaag of houtwal of een wintergroene windhaag geplaatst dan is er zowel in de kale boom als in de volblad situatie direct achter de haag of houtwal geen overschrijding van de huidblootstelling.

Ligt er langs de boomgaard oppervlaktewater en moet er een minimaal DRT90 techniek op het perceel gebruikt worden dan is de benodigde afstand vanaf de laatste bomenrij 25 m in de kale boom situatie en 15 m in de volblad situatie. Deze afstand kan verkleind worden tot 15 m en 5 m voor respectievelijk de kale boom en volblad situatie door de aanwezigheid van een windhaag. Wordt een dubbele windhaag of houtwal of een wintergroene windhaag geplaatst dan is er zowel in de kale boom als de volblad situatie direct achter de haag of houtwal geen overschrijding van de huidblootstelling.

De afstanden die nodig zijn om geen overschrijding meer te hebben van het dermale blootstellingsrisico is voor captan in de kale boom situatie groter dan in de volblad situatie. De toxiciteit van de middelen speelt hier dus wel degelijk nog een rol. Voor gewasbeschermingsmiddelen die zowel in de kale boom situatie als in de volblad situatie gespoten worden zijn de afstanden voor de kale boom situatie maatgevend voor een veilige afstand vanaf de boomgaard.

3.4 Toetsing

Aan de westzijde van het perceel met fruitbomen ligt een watervoerende sloot. Om die reden is de fruitteler op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht driftbeperkende spuitmethoden toe te passen en teeltvrije zones te hanteren. In figuur 3 is te zien dat de fruitteler teeltvrije zones hanteert ten opzichte van de sloot. De bepalingen met betrekking tot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de open lucht staan opgenomen in paragraaf 3.5.3 Telen van gewassen in de openlucht, artikelen 3.78 e.v. van het Activiteitenbesluit milieubeheer en zijn bedoeld om de reductie van gewasbeschermingsmiddelen in het water verder te stimuleren. Het waterschap is hierbij het bevoegde gezag. Het gebruik van driftbeperkende spuitdoppen is bij een watertoevoerende sloot om of naastgelegen aan het perceel verplicht. Daar is in dit geval sprake van. Omdat de sloot aan de westzijde van de boomgaard is gelegen kan uitgaan worden van de driftbeperkende spuitmethode van 90%.

Zonder maatregelen is het, gebaseerd op de voormelde rapportage van de Universiteit van Wageningen, mogelijk een woning of woonunit op een afstand van 25 meter vanaf de laatste bomenrij te plaatsen om geen overschrijding van de dermale blootstelling voor captan te hebben.

Om een zo klein mogelijke afstand mogelijk te maken van de nieuwbouw woningen tot de laatste bomenrij van de boomgaard dient er op 5 meter afstand van de laatste bomenrij een wintergroene windhaag, of dubbele windhaag of een constructie met een vergelijkbare filterende werking te zijn gelegen. In deze situatie is zowel in de kale boomsituatie als in de volblad situatie een richtafstand mogelijk van 5 meter waarna er geen overschrijding plaatsvindt direct achter de haag, zie praktijksituaties 7 en 8 (in tabel 20, nr. 11 en 12).

4 CONCLUSIE

Door het bespuiten van een fruitteeltperceel met een dwarsstroom boomgaardspuit kan afhankelijk van de weersomstandigheden drift optreden. Deze drift kan beperkt worden door op de spuit driftbeperkende spuitdoppen te gebruiken. Door deze maatregelen wordt ook de drift op grotere afstand beperkt. Op basis van de Verordening ruimte provincie Zeeland wordt in de praktijk een risicozone voor bebouwing aangehouden van 50 m vanaf de gewasgrens.

Door de voorliggende situatie te toetsten aan het 'Activiteitenbesluit milieubeheer' en de rapportage 'Driftblootstelling van omstanders en omwonenden door boomgaard bespuitingen' kan bepaald worden of de benodigde afstand tot bebouwing verkleind kan worden.

Voor de situatie zoals die voorkomt in de ontwikkeling aan de Vliedbergstraat te Rilland (gemeente Reimerswaal) mag verondersteld worden dat de afstand tot bebouwing bij op- en zijwaarts gerichte bespuitingen in de fruitteelt verkleind kan worden als gebruik gemaakt wordt van de driftarme spuittechniek (75 % reducerend dan wel 90% reducerend). De afstand tot omstanders en bebouwing kan nog meer verkleind worden of zeker gesteld worden door het gebruik van een windhaag, met name de aanplant van een wintergroene windhaag in de kale boom situatie en of een dubbele windhaag of een constructie met een vergelijkbare filterende werking.

Zonder het nemen van maatregelen dient de beoogde ontwikkeling op 25 meter afstand te zijn gelegen van de laatste bomenrij. Uit de toetsing, paragraaf 3.4, blijkt dat door de aanplant van een wintergroene windhaag of dubbele windhaag of een constructie met een vergelijkbare filterende werking in combinatie met het toepassen van de driftarme spuittechniek (DRT75 dan wel DRT90) een benodigde veiligheidszone van 5 m behaald kan worden. De laatste bomenrij van de boomgaard dient hierbij op een afstand van 5 meter vanaf de wintergroene of dubbele windhaag of een constructie met een vergelijkbare filterende werking te zijn gelegen.

Zowel aan de genoemde afstand van 25 meter zonder maatregelen als de genoemde afstand van 5 meter met maatregelen wordt in de huidige situatie niet voldaan. De initiatiefnemer zal derhalve aanpassingen moeten doorvoeren om aan de richtafstanden te kunnen voldoen.

